

Nutrija (*Myocastor coypus*)

Opis: Velika vrsta glodavca, približno velikosti domače mačke. Telo meri 45–65 cm, rep pa 30–45 cm. Telo je pokrito s temno rjavo resasto dlako, le okoli smrčka so dlake in brki beli. Noge so črnorjave, neodlakane, kremplji pa črni. Rep je po obliki podoben podganjemu in v prerezu okrogel. Med plavanjem je rep iztegnjen naravnost nazaj. Eden od očitnih prepoznavnih znakov so veliki, oranžni sekalci. Kadar hodijo po kopnem, imajo izrazito sključeno držo. Med plavanjem je hrbet zravnčan, večji del telesa je pod vodo. Nad vodo sta vidna le glava in zgornji del hrbta. Nutrije so v preteklosti gojili za krzno in so vzgajali tudi nekaj barvnih različic. V Evropi se pojavljajo osebki z rumeno oranžnim ter s svetlo sivim krznom, pri obeh pa so oči rdeče barve.

Nutriji podobna je pižmovka (*Ondatra zibethicus*), ki je pri nas prav tako tujerodna vrsta. Telo je manjše in v dolžino meri 25–35 cm, rep pa 20–25 cm. Dlaka je mehka, rdečkastorjave ali temnorjave barve. Dlake okoli gobčka in brki so temni, kremplji pa beli. Rep je stransko sploščan, med plavanjem pa ga žival premika levo-desno. Na kopnem imajo izbočen hrbet in po telesni obliki spominjajo na voluharja. Med plavanjem je poleg glave nad gladino vode tudi del hrbta.

Nutriji so podobni tudi bobri (*Castor* sp.), ki pa so precej večji. Telo je dolgo 85–100 cm, rep pa 30–35 cm. Dlake okoli gobčka in brki so temni. Rep je hrbtno sploščan. Kremplji so črni. Kadar so na kopnem, hrbet ni tako izrazito izbočen. Med plavanjem je potopljen večji del telesa in je nad gladino vidna le glava.

Nutrija (*Myocastor coypus*) med plavanjem
Foto: arhiv Zavoda Symbiosis

Nutrija (*Myocastor coypus*) ima velike, oranžne sekalce
Foto: arhiv Zavoda Symbiosis

Izvor: Južna Amerika.

Status v Sloveniji: Tudi v Sloveniji so v preteklosti gojili nutrije za krzno, leta 1937 pa so prvič v naravi opazili pobegle osebke. Nutrija se je razširila po večjem delu Slovenije in zdaj poseljuje brežine nekaterih rek in mokrišča na Primorskem, Gorenjskem, Štajerskem, v Pomurju, Posavju, Zasavju in na Ljubljanskem barju. V zadnjih letih beležimo tudi najdbe na Notranjskem (Cerkniško jezero, Logaščica) (www.invazivke.si; <https://notranjska.si/v-logatcu-opazena-nutrija/>)

Habitat: Poseljujejo območja ob večjih počasi tekočih rekah, potokih ter na jezerih in mokriščih. V brežine kopljejo rove, prehranjujejo pa se pretežno z rastlinjem na kopnem.

Poti vnosa: Pobegi in izpusti iz ujetništva. V preteklosti so jih gojili na farmah za krzno, danes pa imajo posamezne osebkke le še v nekaterih živalskih vrtovih.

Vplivi: Ker se nutrije prehranjujejo predvsem z rastlinami, lahko, kadar so prisotne v večjem številu, povsem opustošijo obrežno in vodno rastlinje. Slabša poraščenost brežin v kombinaciji s kopanjem rogov povečuje erozijo in lahko vodi v velike spremembe vodnih habitatov. Škodo lahko povzročajo tudi na kmetijskih površinah, ki so blizu rek in jezer. Nutrije so tudi prenašalci nekaterih kužnih bolezni (npr. leptospiroze), ki bi se lahko neposredno ali prek domačih živali prenesle tudi na človeka (Witmer et al., 2012; Kruse, 2012). Nutrije lahko tudi motijo vodne ptice na gnezdih in počivališčih, vendar pa za zdaj niso zaznali, da bi plenile jajca (Angelici et al., 2012).

Literatura:

Angelici, G., F. Marini, C. Battisti, S. Bertolino, D. Capizzi & A. Monaco, 2012. Cumulative impact of rats and coypu on nesting waterbirds: first evidences from a small Mediterranean wetland (central Italy). *Vie et Milieu – Live and Environment* 62(3): 137-141.

Kruse, R., 2012. The impact of nutria (*Myocastor coypus*) as an invasive species and its possible distribution in Washington state. M. Sc. thesis, Evergreen State College. http://archives.evergreen.edu/masterstheses/Accession86-10MES/Kruse_R-thesis2012.pdf

Lovsko informacijski sistem Lisjak, Predlogi letnih načrtov lovsko upravljavskih območij za leto 2012, Dolgoročni načrti za LUO za obdobje 2007–2016

Witmer, G. W., T. R. Sheffels & S. R. Kendrot, 2012. The Introduction, Impacts, And Management of a Large, Invasive, Aquatic Rodent In The United States. USDA National Wildlife Research Center - Staff Publications. 1215. https://digitalcommons.unl.edu/icwdm_usdanwrc/1215

Povzeto po: Kus Veenvliet, J. in P. Veenvliet, 2020. Opisi izbranih invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo. Poročilo naloge: Materiali za ozaveščanje o invazivnih tujerodnih vrstah. Izvajalec: Zavod Symbiosis, so.p. Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor.